

PÄL DUËËRĪ NHOKÄ KÇCÄ LÇAC KUOṬH

Adäm, Krĭthö, kene cuṛṛṇ in Nhial

Ɛ Ruac Jṛṇ Paypär Ke cänkä 18, 2000

Ji Room 5:12-21

Ke yöö nṵ, cētke min cĭ duēr ben rey ṽa ke ram kel, kā cu liṗa ben ke duēr, kā ĩno cĭ liṗa dākā ney dial, ke yöö cĭ ken dial duēr. 13 Duēr tee rey ṽa nĭ wal, mee kaṇ ṇut nĭ ṇun, duṇde yöö /kaṇ duëer kuen mee thile ṇut. 14 Kä cu liṗa ṇot ke mĭ yiene jĭ ṽa nĭ kā Adäm a bā kā Motheth, kā cu mānĭ ney tĭ /kēn duēr ke duṛṛp ee duĭr ke Adäm, mee /kēne ruac Kuṛth luṛth. Kä Ɛ jen Adäm in joak min la cāät Adäm in nhiam, mee liepke ĩ bĭ ben. 15 Duṇde yöö muc Kuṛth baṇ /ce cāät ke duēr. Ke yöö mĭ cĭ ney diaal liw ke duēr raam kel, cĭ mĭ dĭtnĭ jen täme ben Ɛ nhök Kuṛth kene muc baṇ nhökä raam kel nĭ Yecu Krĭthö mĭ roṛṇ ney diaal. 16 Kä muc Ɛme /ce cāät ke duēr ee cĭ ben ke ram kel; dee larĭ ne bā, cĭ luk ben tuok ke duēr kel, kā cue kueth duĭrā cu nööṇ. Ke duṛṛp in dṛṇ, cĭ muc nhökä kuṛth baṇ mĭ cĭ ben tuok rey duëeri tĭ ṇuan pälikä nööṇ.

17 Mĭ cĭ ney diaal wä duërä ke kuĭc raam kel, kā cĭ liṗa ney diaal yien ke kuĭc raam kel, bĭ ditde kule nĭndĭ kā ney tin ca muc baṇ nhökä Kuṛth mĭ thil päär kene cian cuṇnĭ jĕk, in ca laṭ Ɛ ram kel nĭ Yecu Krĭthö, bĭke ruac keel ke je rey tĕekä. 18 Kä mĭ cĭ duēr kel ney diaal nöṇ kuëth luok; ĩno bā cĭ laṭ cieṇjä cuṇnĭ raam kel ney diaal nöṇ tek kene cian pälikä. Ke thil luthä raam kel, ca ney diaal jakä jĭ duëeri, kā ĩno bā ke cian luthä raam kel, ca ney diaal jakä tĕe cuṛṛṇ bā ke je.

Neme /cie ruac Kuṛth caṇ ṇarä guṇnĭ gan, (Father's day) duṇde yöö tee ke kel mĭ tot mĭ cĭ gṛṇ Ɛ määh kā tukde, mĭ dĕe a jen. Min lat Puol Ɛ waṇeme, nyoothe nĭ min päär ke Adäm kene min cĭ päär ke Adäm. Ram min nhiam kā guṇ neenĭ diaal, kene Yecu Krĭthö, min la Adäm in rewde kā Ɛ guṇ neenĭ diaal tin pay cak. Cĭ neme jooc kā kaṭh in 12, “Ke kuĭc Ɛmo, cētke min cĭ duēr ben rey ṽa ke ram kel (Adäm), kā cue liṗa nööṇ...” Min lot neme je kā guṇnĭ nath-a cāṇ /cie jen min nhiam in lot Puol Ɛ en guṇame, kā /cĭ bĭ a duṇdä bā - Ɛ yöö ne, Adäm in la ram in nhiam, teeke ṽac mĭ thiek thiek mĭ gāy naath, mĭ lotnĭ je, mĭ la both nath nĭ mee cake je, mĭ kaṇ kaṇ Iib. Luot kā min laar koṇ neme ke je Ɛ yöö ne; a cāṇnĭ min nyooth Tuk Cäkä ṽa Ɛ ĩ Iib Ɛ jen ram kel mĭ cu Cietän Ɛ kuany ke yöö be ṽṛn, kā ke caṇ in dṛṇ, ce ṇuṛt in nhial in thuok toṭ, min laar je ĩ, /cu miṭh jiaath, nṵmo thil Ɛ dāak mĭ nyoothe kā Kuṛth kie kā Puol; cĭken raan kaṇ Ɛ la guṇ duĭrā keel. Mee cĭ Kuṛth ken jĭ goal Adäm jĕkĭ cĭke duēr, Tuk Cäkä ṽa 3:9 laare je, “Cu Kuäär nĭ Kuṛth raan ben

cɔl, kã cue je jïök, “Jin a nïkã?” Kã min ruac Puɔl ke kujc benã mee bã ke duër wii muɔɔn, kene yöö cï kɔn diaal ε jï duëëri ke jen kujc duirã mee nhiam, guice nï Adãm in la wïcdien ε tip (booth dien), a cï mɔ a libb in la guan lotã.

Thile mï mamni ke kã jen ruac eme, εε köth pãtä nï jen rey Baybolã keliw. Min la thuɔk /cie yöö ciëk i /cie jen la wïc goaal ɔ, kie thile mï lotni je kamdien kene Kuoth. Min la luot ε yöö cï Kuoth wut kãpi ε jen la guan duirã mɔ, ke yöö ε jen ce kam ruic wii njoaani diaal ɔ kene gan dien, amãni youp dien. Ke yöö nɔ, wutni kie dhɔɔl (tin bï a wutni); Ci Kuoth ye cak ke jen yac boothã neme, ε jen ciöt in ca cɔɔl ye. Kã mï wã yene lat ke cian wutã mï thil bël, kene ruɔt rey nhokã, be wiëë wuɔt mï goa elɔj kã ye. Entãame nomɔ bã /cie jen la thuɔk ɔ rey buok bã, ε jen min kuiy nï jen ε neme.

Krihõ ditni jen elɔj kã Adãm

Cian luthã Krihõ pãäre bã, dunje yöö thile je pëk, lënye thil luthã Adãm. Cian cuɔni min ca kam ney tin tẽ rey Krihõ pãäre, dunje yöö thile je pëk, lëny ε cian duëri mee ca jëk ε ney tin tẽ rey Adãm, ke kujc thilã luthã de ke Kuoth. Tek in bã kã kɔn ney tin tẽ rey Krihõ, bee ke cuɔj mï pãär mï ca lath rey dan; thile mï pãär ke je, ditni jen kã liaa ee cï ben ke kɔr duirã kã ney tin tẽ rey Adãm. Min lot bër eme je ε yöö Luth Krihõ - ε luth mï cu mãni liaa, cët ke min cï Puɔl ε lar kã Jï Pilipay 2:8 - ε jen dir ruuli tin ca kam kɔn rey lat Krihõ ke cian pãlikã. Ke riët in dɔdien, en muuk ruac eme keliw kã wargak ee ca gɔar Jï Room 1:17 a wã nham, ε jen rul pãlikã ke nath, a /cï mɔ a lãt – kã nath mï cãät ke neme, ε jen nath mï ca larj lot rɔ kã Kuoth, /cie dir cieɔã cuɔni mï tuok kã kɔn ke lãt; ε dir cieɔã cuɔni Krihõ mï jeke ke nath kã rɔa. Kã entãame en rey beeri titi, cï Puɔl njiic eme nöön nhial, late je elɔj pany, pãäre je ke tin cãät ke je kene tin cïke cãät rey luthã Krihõ kene thil luthã Adãm.

Enu lãt Puɔl neme ke je mɔ? Enu nanje rɔ rey kã neme ke jen duɔɔp nãknomã me nyon nyon ε jëk kɔne rey beeri titi ke je mɔ?

A nɔt kanε nï yɔn ke luɔc, yɔane je ke mï guεcne je, ramɔ kãrɔa, min lãt Puɔl ε kã lote, kã goore i noonje raar ke thuɔk, ε dãäk kam Adãm kene Krihõ en guaame. Guice ke yã keel kã kãth in 14. /Cu dieer entãame ke min lot neme je enwaneme, bikɔne wã lat ke juok emi. yãn göörã yöö bã luot tukã de mï thuɔk jëk pany kã kãth in 14: “thile mï dɔj, ci liaa tuok nïkã Adãm a mãni Motheth, kã cu mãni mee ce cop kã ney ti kën duër ke duɔp duirã Adãm, min la ram mï cãät ke je, mee ca larj bï ben. “Entãame riët ε joak eme ε jen in göörã ibi yen diaal ε nen; neme ε jen bër in yiith ruac eme rɔ thijn. E cãät Adãm min ca larj bï ben, Adãm ε cãät Krihõ.

E nju lot cãätkã duɔɔre mɔ? Cï NIV ruac “cãätä” lat inε; Adãm ε cãät Krihõ mee liepke ibi ben. ε nyuuth kie ε cãät mï latke ke kujc Krihõ. A je metã guεc mï dɔj dee je lar ke duɔɔp mï dëë dhooli je lij ke je. Thaaɔj guaanthni, mï goor kɔn liëɔ duɔɔrã ε goa, la kɔne a pãär ke mï dɔdien mï cãät

ken, dunḡe yöö cĭken bĭ kule cäǟt elḡḡ bā. Cäǟtnie ke yöö ne, mĭ cĭ ben duēēlā kā bā jĭ cu jĭōkĭ, “guic Jiōōdā nĭ Thebol, kā bĭ yā cu lar min cĭ nen, “Dēri je larĭ ne, “ε ηuḡḡt jĭōōk mĭ ḡar, mĭ tē ke riōp tĭ boor kene wāḡ tĭ liēt, ke juāl mĭi wĭc boḡ.” Kā dēre cuḡ jen pēkde inḡ. Kā mĭ cā le wā, cā jĭōō Pathtor Lĭibĭḡ-ĭthtoon in cōalĭ Ledĭ le wā nōōḡ, bā je ben laḡh gēkā jĭōōdā, kā laarā je, “Entāme ε ηu la dāāk kā jĭōōdā kene jĭōk eme ḡ? ε ηu cĭ nen ḡ entāme, mĭ kēnĭ ḡacnĭ wēnḡ? Kā dēri je lar. “ε jen, dĭtnĭ Thebol. Ledĭ jōce ela rētrēt, kā Thebol ce rḡ jut, Juāl Ledĭ cāte ke mĭ cēε luac pĭny, kā juāl Thebol ce thaac. Kā ledyĭ bā teeke miēm tĭ barbaar, Thabol ciek miēm ke. Ledĭ tee wum mĭ ciwciw. Entāme cĭ min tuḡok nen. Cĭ mĭ kuĭcĭ nĭ wēn nen kā Thebol min cie paar kene jĭōk in dḡdien mĭ cĭke cäǟt – dĭt dien ke cĭaḡ dien, juāl mĭ cĭ rḡ thaac, kene bāār miēm, amānĭ dĭt wuḡm. ε duḡp kel mĭ ḡācĭ je en yöö mĭ ḡoa la jōce mĭ tee gēkā kā mĭ cäǟt ke je kā cĭke cäǟt ε ḡoa, tē ken ke dāāk. ε jen min lāt Puol ε eneme kā jen bēḡ eme. Kā kaḡh in 14 laare je ĭ be Krĭthō wā paar kene Adām, kā be ke guic mĭ cäǟt ke kie /cĭke cäǟt. Nōmḡ jake Adām kā cāt Krĭthō; kā min lote ke ḡar ε me, ε yöö be guic a ḡoa a thil diw paḡny kā laḡ in cĭ Krĭthō ε laḡ, kā bee ĭdĭ, ĭ ba jen dĭr pālā dan ĭkā. Entāme εḡu? εḡu kuanyā nie duḡp eme ḡ? Dḡḡ tē dup kḡkien thĭn tĭ dēē Puol pālĭkā lat ε ḡoa elḡḡ a thil diw ke ke. εḡu nōōḡā Adām in la ram in nhiam rec ḡ, kā cuḡ cu ruac ke kuĭc duiḡā de mḡ, ĭkā yār duēre ney diaal ĭdĭ, kā ke kōre bā Adām cu ḡaḡt kene Krĭthō ke cĭaḡ duiḡā de kene jēk in jēke duēr ε ney tin tē rēyde? εḡu kuanyā nie duḡp eme ḡ?

Adām ε ḡuaḡ neennĭ diaal

/Cie luot kel kā rōa, ḡuan ke kā ca rḡ liaap keel. ε kel metā lar, kā bĭ yen tin kḡḡ wā nen ca rḡ liōam rēyde cĭē kḡth pādā. Lat Puol cĭaḡ luthā Krĭthō ĭ ε jen wāl mĭ jak mee ca yĭar ε thil luthā Adām kā ḡoa, ke yöö ḡoore je bĭkōn diaal ε nen, ĭ ruul cĭeḡā pālĭkā kḡcā loac Kuoth rēy ḡāthā ce lotnĭ dḡr kel kie ḡuaḡ kel, kie bee kā keel rēy tēēkā. Yey! /cie jen inḡ. Jen ε thuḡk mĭ lotnĭ ney diaal nĭ cĭaḡ ḡuaḡthĭ diaal. Nĭ ḡuaḡth ḡ tē kar Adām thĭn ḡ, ḡörke cĭaḡ pālĭkā thukā thĭn, mĭ bee ke ḡaḡh. Mee ca yĭar ε duēr Adām jēk ε ney diaal nĭ cĭaḡ ḡuaḡthnĭ diaal. Kā entāme can ε nen ke pāāreĭn eme kā Jĭ Roōm 5:12-21 en yöö cĭaḡ luthā Jĭtheth Kuray ε wāl kā ney diaal tin ḡaḡh, kene jēk in jēk ke je. Thile kaḡ tēēkā dḡdien mĭ dēē naath kān kā mee jĭāāk ee cĭ ben kā ney diaal ke kuĭc Adām.

Luot kā neme ḡāāye naath, min nhiam ε yöö ne; Jĭtheth Kuray dĭte elḡḡ, lote rḡ ke liak mĭ dĭit ε yum kā kōn, kene luth ke nhök amānĭ puḡny. Mĭ dĭtnĭ jen ε Kuāār nĭ Kuoth, kā dee puany nĭ dĭtde mĭ thil pāār, mĭ ca luāḡ ke jēk. ε jen nĭ jen kārḡa, en nee cĭ liw ke duḡp mĭ cu riek duiḡā nath diaal tin luḡth ke je ḡuaḡthnĭ diaal jakā ḡoa.

Luot pāārā neme min dḡḡ, kam Krĭthō kene Adām, ε yöö Yecu Krĭthō /cie Kuoth dḡor kel. Min lot neme je ke kuĭc naḡā thuknĭ Kuoth tin ḡow raar kā laaḡ ruac Kuoth dĭte elḡḡ. Yecu Krĭthō /cie kuoth Kurĭcinnĭ mĭ carḡ ke kuoth Mḡthĭlimnĭ, kuth yĭndu kie Kuoth Jĭ Juuth. ε Kuāār kā ε Kāān ḡoa

keeliw; thile käǟn dɔ̄dien. Luot päärä Adäm nyoothe tuk rikä min nhiam kä ney diaal tin tuock kä Adäm n̄i tukä yoa “duër.” Kä riek en rey buock eme, ca lat n̄ikä t̄i nyin nuan, en yöö riek nath diaal in d̄lijit /cie riek duëeri raam o kārōa kä kōn kēl kēēli en min goor ramō luāk ke je elōj; e yöö ce kōn diaal yiath kä duër Adäm.

Kath in 15: “Kε duër raam kel(Adäm) c̄i ney t̄i nuan l̄iw.”

Kath in 16: “C̄i luk duër guɔɔr kä cu kueth duirä cu ben ke ram kel.”

Kath in 17: “Kε duër raam kel c̄i liaa ney diaal yien ke jen kujc raam o kel o bä.”

Kath in 18: “Kε thil luthä raam kel c̄i kueth duirä ben kä ney diaal.”

Kath in 19: “Kε thil luthä raam kel ca ney diaal jakä j̄i duëeri.”

Ke yöö n̄o, /c̄i riek in d̄ijit in c̄i ben kä ney diaal bee ke kujc duëeri t̄i gööl, tin latke ε naath elōj, ram o kārōa kä kōn-ken duëer ε t̄o bä, ke thuok kä ca ke puat jiaath, dunde n̄i yöö roj ken ke kueth dan. Puol dieere elōj ke ken duëer t̄iti. Dunde yöö riek in becni jen elōj kä ken diaal, min jak kōn kä thil gooy, kä nooj bēēli, kä jak kōn kä duir; tee ke m̄i gääy naath m̄i ce tuom kä Adäm, min ca duere ben jakä duërran diaal, kä c̄i luk de ben ε luk dan diaal. Kä käǟn in b̄ikōn k̄an en rey duirä eme c̄i ciaj yjār inε me, ε käǟn kel m̄i cuj guath Adäm, εla Adäm in rewde (kie Adäm in joak,”1 Korin̄ith 15:45) rey tēekä kel m̄i thil päär kene liaa rey luthä m̄i ca woocni duër ee c̄i Adäm ε lat. Ke Adäm, ca ney diaal jakä j̄i duëerei (kath in 9), kä ney diaal tin tēē rey Kr̄ithō, ca ke jakä j̄i cuj̄ni. Ke kujc Adäm ca ney diaal kueth duër (kath in 18), rey Kr̄ithō, c̄i ney diaal cuoj j̄ek.

Entäme kuane je mēt nañ c̄iñj kä j̄i dääkä ruac Kuoth dan kene bēnyelethni diaal w̄ic en w̄ane. /Cu je car en yöö ruuli päl duëeri nhokä kɔcä loaac Kuoth, m̄i bee kä ciaj luthä rey Kr̄ithō m̄i bee ke njath m̄i /c̄i thiēek ke lat, m̄i ca liap ε car raam kel kä j̄i kuonyä c̄añ kä Iurɔp; booth palä m̄i cu ro j̄iec ke car m̄i p̄ooc je, ke guēc in guic kene w̄ic muon ke j̄i Iurɔp, m̄i coal̄i Martien Luther. Nōmō /cie thuok, k̄a /ce b̄i a thuok, ke yöö ε m̄i ca lat n̄i wal rey bēnā de, luāk Yecu Kr̄ithō ke ney diaal kä ciaj ee ca yäär ε ram in nhiam, in la guandōon neeni diaal. /Ca ruuli cieñjā p̄alikä kɔcä loaac Kuoth rey njäthä b̄i guäl ke ciaj käǟnā m̄i caatke n̄i je. M̄i c̄i Puol ε lar ε th̄iak cēte ke yöö ne, “Duër cääte ke muoa ran rey Bābdiit, kä cēt k̄an tēekä ke min kua j̄i le k̄amraar rey piini, luay ke j̄i rey riaay ε wut m̄i bumbum,” ke kōre d̄eri kule wä jien, w̄i kä door m̄i d̄oj m̄i nan ke Bābdiit kene riath, kä bie wä lar ke i, “Duër cääte ke d̄inj ran ke pēth rey litä, kä cēt k̄an ke min kua j̄i le k̄am raar kä lath ke j̄i w̄i p̄aam m̄i teny temy ε wut m̄i bumbum.” Nōmō ε m̄i goa, dunde yöö /cie dēē lel keel ke ruuli p̄alikä t̄iti-/cie entäme, kie ke kōrkä neme J̄i Room 5:12-21.

Ke nu? Ke yöö entäme ci Puol ε mat kä Adäm, kä Adäm ε jen guandöñ döörj diaal ee wal wii muñ. Meme /cie ruac mi bañ, jen /cie ruac mi caatke ni je, kä /ca nyothni je bä, ε mi ci tuok ni wal ke thuok pany en yöö ci Adäm in la ram in nhiam duër, kä ke rey de ci ney diaal duër kä cua ken diaal cu kuëth liñ ke duër. Kä luäk ke jen neme bee ke ram mi dödien-in la Kuoth kä ε raan, Yecu Krithö, mee bee ke guath kene thaak ke yöö be mee ci Adäm ε lat ben däk. Luth Kuoth kä njäthe je ke thuok a thil diw, ke yöö bi ney diaal tin të rey de ke njath kene luth nomo jök, mi ba kam ke bañ, kä biken cu tëë maar ke Kuoth amäni cäj kel. Cian cuñj Yecu lote rō kä gaat Adäm kel këëli, ruac eme ε thuok pany kä lote rō. E mi dee lat kä gōa ε ke döör diaal tin cian ke wic muñ amäni ram o njäci mo kä Mat Wiini Amerika. Dëë ram kel ε lar, “E nu dëë tëëdi mo mi ci wä döör mi thile jike dääk cäri kie duop cära mi dee liñj duop mi cäät ke neme - tuum in ce tuum nath ke guandönnikien, kie luot ka yöö duir kon ke kor duirä raam mi döñ, kie yöö ca kon jakä tëë cuñj ke kuic raam in döñ? Njác yen nu? Ke kon döre mo, thile kon dääk ke jen meme rey Amerika ε täme me. Ji wiini tin ci duoth jok wii muñ cike dëë mët gaac ke liñ ruac eme cët ke kon.

Yän guecä je ε jot kan ni thuok ke ken diok titi kä bër eme bi thañ kune lar, kie bikene jök cie cikene lari- /ce dëë tuok! ci kon dëë duër ke kuic Adäm. /Ca dëë cari cät kon ke je rey cieñä duirä de kene kueth luok. Bi radödien ε lari, /cä radödien dä njath ke yöö be yä jakä tëë maar ke Kuoth. /Cikon dëë të ke cuñj ke kuic cuñj raam mi dödien mi ba kule kam ni je kon. Ine, min jok in bä lar en ruonwaanj me: E kuic lat ji dääkä ruac Kuoth diaal, pathtori amäni bényelethni-a /ci mo a yöö matä njic Baybolä thin, mi ca moc ke duop mi bi liñde jakä thiak elöñ kä cian döör mi döñ, guath in lote rō kä luäke naath thin; duñde yöö neme ε latdan en yöö bane Baybol daak, guathni tin thile ram mi bije wä nañ nhiam ke njath kene thuok. Kä en ruonwaanj me ci thañ kun neme liñ.

En yöö ci Baybol ε lari riek in ditiñ jen ε yöö ce ji tuom duirä Adäm kene kueth luok-mi nyuak yene yene je, ke yöö ε raan; kene yöö, luäk rey yōaa keeliw ke jen kuic kuëthä luok eme, ε pälikä mi bee ke lat Yecu Krithö ee cu të ke luth mi thuok a mäni liaa de. Kene njath rey Krithö mi la jen kel kärōa min la duop in loc kon maarä ke je, amäni päl duëeri mi ca nhök nhiam Kuoth.

Duñde yöö bie lar, “Yän kanε liñ eneme, /ci yän ε car ke jen duop eme, yän thile yä dääk mi të rey njithä dä, mi dëë neme käp.” Liemä ye i lële neme: Buome je cätke mi guic yene; kä lare je Kuoth en yöö cia duop känä de jök rey Krithö; kä thiece je ke njath ke yöö ce ye kam liñ mi roñ in goor yene. Kuoth nhök ε ni kan ji duëeri ti ca rō luar je, /ci gor ni yöö bie kon liñ keeliw ibi gooyde kule wä jök.

En gukde neme lote ni guanni gan, kie wutni diaal, goor kon pal ke kujic dun en ruonwaani me, mi ci yen e kap ela thuok i thieke en yoo boothi golu ela jen jin booth yiieka cijen kene duel Kuoth, ka bi ram o je cu naci tee ke yac mi thiek, mi ba jakä puol ke pal. Biake bane ben pal ke kujic dun ke thuok päla. Muc can guanni gan.

Desiring God. Website: desiringGod.org

© Gör Kuoth

Thiec lucä thuok: Ca ji luony yoo bi ruac eme loc ke thoodu, ka cuom ke ji, i ken tin ci loc ke thok e ci loocke mo, naci je ka tiite i ci riieet tiji bi guäl ke riieet ti koken e tek, ka cu min ci lat kok naath ke yiow kie ke mi dadien. Ke läth de ka wepthaay en mo ci loc o, /cu dieer ke je, duop in baa läth rec ke je ka wepthaayda ca rialika. Ni mo bi guac o ke tiji, baa kon nhok e Gör Kuoth kee nhiam, baa kule läth läth.

Kon liem ko ji bä, matni riieet tiji joo wargaka mo bi loc o: E ruac Jon Paypar. ©

Gör Kuoth. Wepthaay

2010 Gör Kuoth